

ZASADY MEDIACJI

Dobrowolność – strony uczestniczą w procesie z własnej woli. Mediator, a także inne osoby, nie mogą stosować żadnych form nacisku, ani wywierć jakiegokolwiek presji na którąkolwiek ze stron w celu skłonienia ich do udziału w mediacji. Mediator ma obowiązek poinformować strony o możliwości wycofania się na każdym etapie postępowania mediacyjnego. Strony przystępują do mediacji w dobrej wierze.

Poufność – wszelkie informacje pozyskane w trakcie przeprowadzania rozmów mediacyjnych ze stronami (dotyczy to także informacji uzyskanych od każdej ze stron w trakcie spotkań informacyjnych oraz spotkań na osobności – mediator nie przekazuje ich drugiej stronie) są poufne i nie mogą być przekazywane nikomu. Mediator sporządza sprawozdanie z mediacji. Informacje w nim zawarte dotyczą tylko takich spraw jak:

- osób uczestniczących w mediacji, miejsca i czasu trwania oraz sposobu jej zakończenia (czy mediacja zakończyła się ugodą, czy też nie).

Zasada ta odnosi się również do sposobu postępowania z wszelkimi rodzajami dokumentacją dotyczącą postępowania mediacyjnego. Mediator niszczy wszelkie notatki po zakończeniu mediacji. W dokumentacji mediatora pozostaje ugoda i sprawozdanie.

Bezstronność – strony konfliktu mają równe prawa i są jednakowo traktowane. Mediator szczególnie dba o równe traktowanie stron. Nikogo nie wyróżnia. Mediator nie powinien podejmować się prowadzenia mediacji, jeśli któraś ze stron jest/była z nim spokrewniona lub jest jego kolegą (koleżanką).

Neutralność – mediator pozostaje neutralny wobec przedmiotu sporu. Nie narzuca stronom własnych rozwiązań nawet, jeśli według niego byłyby one najkorzystniejsze dla stron lub dla rozwiązania konfliktu.

Mediator jest obrońcą rzetelnej procedury, a nie konkretnego porozumienia.[Ch. Moore]

Akceptowalność – strony wyrażają zgodę na zasady mediacji oraz na osobę mediatora. Mają prawo zmiany mediatora, jeżeli uznają, że mediacja nie jest prowadzona zgodnie z zasadami i regułami.

Ta zasada dotyczy także reguł mediacji, które powinny być uzgodnione między mediatorem i stronami. Dobrą praktyką jest pisemne potwierdzenie stron, co do w/w zasad i reguł.

ZASADY MEDIACJI DODANE PRZEZ POLSKIE CENTRUM MEDIACJI W KODEKSIE ETYKI MEDIATORA (I wydanie 2000r).

Bezinteresowność – mediator nie może wykorzystywać kontaktu ze stronami dla własnych korzyści, nie może mieć żadnego osobistego interesu z faktu zawarcia lub nie zawarcia ugody.

Profesjonalizm – Mediator powinien ukończyć specjalistyczne szkolenia z mediacji oraz stale poszerzać swoją wiedzę i umiejętności posługiwania się nią zgodnie z dobrem i interesem stron.

Szacunek - mediator szanuje godność stron i dba, żeby strony odnosiły się do siebie z szacunkiem. W trakcie mediacji rozmawia się o zachowaniu i decyzjach ludzi, ale ich nie ocenia.

CELEM MEDIACJI JEST PRZEDE WSZYSTKIM

- rozwiązanie konfliktu, a nie jego rozstrzygnięcie
- poznanie i zrozumienie racji i punktu widzenia drugiej strony,
- utrzymanie lub naprawienie/zbudowanie dobrej komunikacji i satysfakcjonujących relacji między stronami, dążenie do pojednania stron,
- wypracowanie przez strony (przy wsparciu mediatora) satysfakcjonującej i akceptowalnej dla nich ugody,
- naprawienie szkody/krzywdy doznanej przez osobę pokrzywdzoną,
- zadośćuczynienie doznanej krzywdy/szkody osobie pokrzywdzonej zgodne z jej potrzebami i oczekiwaniami, które jest również akceptowane przez sprawcę,
- „budowanie” poczucia odpowiedzialności za swoje oczekiwania, decyzje, czyny i potrzeby u stron mediacji,
- danie stronom możliwości współdecydowania we własnej sprawie.

PRZEBIEG MEDIACJI

Rozpoczęcie mediacji

Etap 1 - zapoznanie się ze sprawą

Etap 2 - zaproszenie na mediację

Kolejność zapraszanych stron na spotkanie wstępne:

- a) pierwszą zapraszamy sprawcę
- b) drugą zapraszamy osobę pokrzywdzoną

Zadania spotkania wstępnego, punkty 1-4 monolog mediatora (schemat monologu):

1. nawiązanie kontaktu z każdą ze stron – zbudowanie atmosfery zaufania i bezpieczeństwa
2. przedstawienie zasad, reguł mediacji i roli mediatora
3. przedstawienie korzyści z mediacji dla strony
4. odebranie zgody na mediację i mediatora
5. wysłuchanie punktu widzenia strony na konflikt z dzisiejszej perspektywy
6. przedstawienie przez stronę jej potrzeb i oczekiwań
7. rozmowa o przyszłości - poszukiwanie najlepszego sposobu rozwiązania konfliktu satysfakcjonującego strony.
8. próba spojrzenia na konflikt z perspektywy drugiej strony.
9. wstępna hipoteza przebiegu i wyników mediacji.

SESJA MEDIACYJNA

Etap 1. wprowadzenie do mediacji

- przypomnienie zasad mediacji i roli mediatora
- spotkania na osobności – rola, reguły, zadania
- wspólne wypracowanie reguł obowiązujących podczas posiedzeń mediacyjnych

- określenie jak długo będzie trwała mediacja
- określenie tematów mediacji

Etap 2. przedstawienie punktu widzenia stron

- umożliwienie wypowiedzenia każdej stronie jej punktu widzenia konfliktu
- umożliwienie wysłuchania tego punktu widzenia przez drugą stronę – m.in. stosowanie technik aktywnego słuchania.
- zebranie przez mediatora potrzeb, oczekiwań każdej ze stron
- wspieranie stron w dotarciu do źródeł konfliktu
- nazwanie problemów i ustalenie ich ważności

Etap 3. poszukiwanie rozwiązań

- wysłuchanie punktu widzenia na poszczególne problemy każdej strony
- określenie potrzeb i interesów każdej strony
- budowanie zrozumienia (choć niekoniecznie akceptacji) dla punktu widzenia, potrzeb i interesów każdej strony
- poszukiwanie punktów zbieżnych – wspólnych interesów

Etap 4. budowanie wspólnego rozwiązania

- zebranie propozycji możliwych rozwiązań
- podkreślanie wspólnych interesów
- sprawdzanie realności wypracowywanych rozwiązań
- sprawdzenie, czy są akceptowane przez obie strony
- jasne określenie zobowiązań każdej strony

Etap 5. spisanie porozumienia

- a. sformułowanie treści porozumienia – ugody mediacyjnej – mediator czuwa nad tym, by ugoda spełniała wszystkie wymogi formalno-prawne, a także była precyzyjnym odbiciem intencji stron
w stylu MAKRO:
Mierzalne
Aktualne
Konkretne
Realistyczne
Określało terminy
- b. spisanie projektu porozumienia – projekt porozumienia mediacyjnego, jeśli przekazuje się go stronom w formie pisemnej przed podpisaniem, powinien być spisany w sposób uniemożliwiający identyfikację nazwisk itp.
- c. strony mają prawo do przedstawienia porozumienia ugody mediacyjnej, rodzinie i innym osobom, z którymi chciałyby ją skonsultować, bądź same potrzebują czasu na przemyślenie jej.
- d. podpisanie porozumienia – ugody mediacyjnej (ewentualność ugody częściowej). Dokument ugody dokładnie oddaje intencje stron, przecież to strony są autorami porozumienia. Zapis ugody jest zwięzły i dokładny, forma zapisu zawiera łatwe do zrozumienia dla stron sformułowania.
- e. **zakres ingerencji mediatora w treść ugody** - mediator czuwa nad:
 - realnością podjętych zobowiązań,
 - dobrowolnością przyjęcia warunków przez strony,

Porozumienie powinno być tak spisane, aby jego złamanie było bardziej kosztowne niż przestrzeganie. <Ch. Moore>

Etap 6 - Zakończenie mediacji

- a) przekazanie stronom po jednym egzemplarzu ugody mediacyjnej (załącznik).
- b) przypomnienie stronom procedury formalnej.
- c) przygotowanie i przesłanie do sądu sprawozdania z mediacji (załącznik) wraz z ugodą i rachunkiem/fakturą (podstawa prawna w załączniku).

PROCEDURY MEDIACJI SZKOLNYCH

1. Rodzaje konfliktów szkolnych, które mogą być rozwiązywane poprzez mediację rówieśniczą:

- konflikt pomiędzy uczniami: w konflikcie uczestniczą tylko uczniowie
- konflikt dotyczący uczniów
- lista możliwych konfliktów dotyczących uczniów, które można rozwiązać poprzez mediację rówieśniczą: rozpuszczanie plotek

wywyższanie się jednych uczniów nad innymi

chęć rządzenia, podporządkowania sobie innych

gnębienie słabszych

zazdrość o wyniki w nauce

drwienie z koleżanek, kolegów gorzej ubranych, pochodzących z gorzej sytuowanych rodzin

obrażanie członków rodziny rówieśników

ingerencje w personalne rzeczy, tj. zabieranie ich i chowanie

wyśmiewanie się np. za błędy popełnione na lekcjach

odrzuwanie, tj. nie dopuszczanie do zabawy w grupie

bójki rówieśnicze.

2. Osobą, która czuwa nad realizacją ugody mediacyjnej jest:

- dyrektor

3. W przypadku, gdy skutki mediacji pomiędzy uczniami dotyczą także ich rodziców (najczęściej są to skutki finansowe - naprawienie szkód finansowych) to:

- najpierw odbywa się mediacja rówieśnicza dla uczniów bez udziału ich rodziców

- po spisanej przez uczniów ugodzie, rodzice spotykają się na mediacji prowadzonej przez nauczyciela-mediatora i poszukują sposobów naprawienia szkód finansowych, które spisują w formie drugiej ugody.

4. W przypadku, gdy strony nie dojdą do ugody, to:

- sprawa wraca do dyrektora i on podejmuje decyzję, co dalej z konfliktem.

5. W przypadku, gdy strona/ly korzystając z reguły dobrowolności zrezygnuje z udziału w mediacji, to:

- sprawa wraca do dyrektora i on podejmuje decyzję, co dalej z konfliktem.

6. Zgłoszenia do mediacji:

- ustne zgłoszenie składane mediatorowi przez ucznia, nauczyciela, wychowawcę, pedagoga,
- pisemne zgłoszenie składane przez ucznia do skrzynki umieszczonej przy wejściu do pokoju mediacyjnego (B – 2- 6) lub Pokoju Nauczycielskiego. Pisemne zgłoszenie powinno zawierać: imię i nazwisko zgłaszającego, kontakt do niego, oraz problem, z jakim się zgłasza (problem opisany w jednym/dwóch zdaniach) oraz imię i nazwisko drugiej osoby biorącej udział w konflikcie.

7. Zaproszenie na mediację:

- pisemne zaproszenie na mediację na adres mailowy strony lub ustne zaproszenie stron przez mediatora lub opiekuna mediatorów.

8. Pokój mediacyjny:

- pokój ten jest miejscem neutralnym. Staramy się by dawał poczucie bezpieczeństwa wszystkim stronom konfliktu. Jest usytuowany w zacisznym miejscu, aby osoby idące na mediację nie stawały się obiektem powszechnego zainteresowania.

9. Dyżury mediacyjne:

- będą ustalane systematycznie, ta informacja będzie dostępna na drzwiach pokoju mediacyjnego B-2-6, w Dyżio i na stronie szkoły..

10. Klub Mediatora:

- regularne spotkania mediatorów - rówieśników w celu omawiania mediacji, doskonalenia się, szkolenia nowych mediatorów przez nauczyciela-mediatora Marzenę Bugiel.

UGODA

1. Konstrukcja ugody:

- Data i miejsce mediacji
- Imiona i nazwiska uczestników mediacji oraz mediatorów
- Ustalenia uczestników mediacji
- Zobowiązanie uczestników mediacji, do kiedy wypełnią ustalenia ugody
- Podpisy uczestników mediacji oraz mediatorów
- Ilość egzemplarzy ugody: po jednej dla stron i jedna dla mediatora

2. Protokół z każdej sesji mediacyjnej:

- Data i miejsce sesji mediacyjnej
- Imiona i nazwiska uczestników mediacji oraz mediatorów
- Ustalenia ze spotkania mediacyjnego
- Termin kolejnej sesji mediacyjnej
- Podpisy uczestników mediacji oraz mediatorów

3. Protokół do ugody:

- Miejsce i daty sesji mediacyjnych
- Imiona i nazwiska uczestników mediacji oraz mediatorów
- Rezultat sesji mediacyjnych: ugoda lub brak ugody
- Załącznik w postaci ugody

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik Nr 1

Kontrakt

Ja niżej podpisany zobowiązuję się przestrzegać następujących praw:

1. Będę mediatorem rówieśniczym w mojej szkole, przez okres jednego roku.
2. Będę pełnił tę funkcję odpowiedzialnie i nie zrezygnuję z niej bez ważnych powodów.
3. Będę przestrzegał zasad mediacji, będę bezstronny, neutralny wobec stron i przedmiotu sporu, zachowując poufność procesu mediacji.
4. Będę stale udoskonalał swą wiedzę poprzez uczestnictwo w spotkaniach superwizyjnych z opiekunem mediatorów rówieśników panią...../ raz w tygodniu, w miesiącu/.
5. Będę pełnił dyżury w pokoju mediatorów / w wyznaczonym czasie/
6. Będę prowadził dokumentację z posiedzeń mediacyjnych, dbając o to by, zasady Mediacji w tym zakresie były przestrzegane.
7. Będę dbał o wspólne dobro jakim jest wyposażenie pokoju mediatora. Pokój ten nie będzie wykorzystywany do innych niż prowadzenie mediacji celów.

.....

Podpis rodzica

.....

data i podpis mediatora rówieśnika

Załącznik Nr 2

Protokół spotkania mediacyjnego

Data i miejsce spotkania /lub spotkań

.....

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej mediację.....

Imię i nazwisko uczestnika mediacji.....

Imię i nazwisko uczestnika mediacji

Imię i nazwisko mediatora

Imię i nazwisko nauczyciela – koordynatora mediacji rówieśniczych ...

Strony ustaliły/zobowiązały się do - podać terminy realizacji ustaleń/:

1.....

2.....

3.....

4.....

Podpisy stron/data/

mediator

.....

.....

.....

Załącznik Nr 3

Protokół z posiedzenia mediacyjnego, w którym biorą udział skonfliktowani uczniowie oraz ich rodzice

Data i miejsce spotkania /lub spotkań

.....

Mediatorzy prowadzący sprawę:

1. Koordynator mediacji/nauczyciel/.....
2. Mediator rówieśnik.....

Uczestnicy mediacji:

1. Imię i nazwisko
2. Imię i nazwisko.....

Rodzic/lub rodzice/ pierwszego uczestnika mediacji.....

Rodzic/lub rodzice/drugiego uczestnika mediacji.....

Wypracowane przez strony/uczniów/ warunki porozumienia

1.....

2.....

3.....

4.....

Mediator

Załącznik Nr 4

ANKIETA OCENIAJĄCA SKUTECZNOŚĆ I ZASADNOŚĆ MEDIACJI SZKOLNEJ

Metryczka:

Wiek.....

Płeć.....

Rodzaj

konfliktu.....

1. Od kogo usłyszałeś o mediacji?
 - a/ od nauczyciela
 - b/od kolegów, koleżanek
 - c/od pedagoga szkolnego
 - d/od mediatora szkolnego
 - e/od policjanta na prelekcji
 - f/rodziców
 - g/przeczytałem w gazetce szkolnej
 - f/ inne jakie?.....

2. Wziąłeś /łaś/ udział w mediacji, czy zachęcałbyś swoich kolegów do skorzystania z tej metody rozwiązywania konfliktów?
 - a/ tak, dlatego że/krótko
uzasadnij/.....
 - b/nie, dlatego że/krótko
uzasadnij/.....

3. Jakie uczucia przeżywałeś podczas spotkania?.....

4. Czy twoim zdaniem mediator był?
 - a/ bezstronny
 - b/godny zaufania
 - c/ neutralny
 - d/przygotowany do pełnienia tej roli
 - e/szanował strony
 - f/ inne cechy
mediatora/jakie?/.....

5. Co twoim zdaniem należy ulepszyć?.....
.....
.....

Dziękujemy Ci za wypełnienie ankiety!

Twoje uwagi i spostrzeżenia zostaną uwzględnione w pracy mediatora!